

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
(АНГЛІЙСЬКОЇ)**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Польська мова і література та англійська мова»

Спеціальність **V11 Філологія**

Спеціалізація (за наявності) **V11.033 Слов'янські мови та література
(переклад включно), перша - польська**

Галузь знань **V Культура, мистецтво та гуманітарні науки**

Затверджено на засіданні
кафедри англійської філології
Протокол №1 від “26” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (АНГЛІЙСЬКОЇ)
Викладач (-і)	к.ф.н. , доц. Гуляк Тетяна Миколаївна
Е-mail викладача (-ів)	tetiana.huliak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очна
Обсяг дисципліни	90 годин/3.0 кредитів ECTS
Консультації	Консультації проводяться згідно з узгодженим графіком на навчальний семестр. Також консультації можливі в день проведення лекцій чи практичних занять, окрім того практикується залучення онлайн ресурсів за попередньою домовленістю на платформі GoogleMeet за лінком: https://meet.google.com/mks-qqgr-kkn .
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/8383

2. Анотація до навчальної дисципліни

Загальнотеоретичний курс другої іноземної мови має на меті забезпечити студентів знаннями з основних розділів теорії сучасної англійської мови, історії мови, теоретичної фонетики, лексикології та граматики (морфології та синтаксису). Оскільки англійська мова для студентів є другою іноземною, вони мають можливість зіставити наукові підходи до рідної та іноземної мов.

Зміст дисципліни охоплює основні концепції і теорії дослідження англійської мови як іноземної, специфіку фахової термінології, методи дослідження явищ сучасної англійської мови, аналіз сучасних поглядів на дискусійні мовознавчі проблеми (історію розвитку англійської мови, проблему звука/фонемі та значення слова, омонімію і полісемію, категорії числа та відмінка, проблему роду, різні погляди щодо дієслівних категорій, комунікативні і структурні типи речення). Зазначений курс спрямований на розвиток здатності студентів самостійно набувати і удосконалювати знання та вміння через пошук, читання і реферування англомовної наукової літератури.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Курс має на меті ознайомити майбутніх філологів-полоністів з:

- 1) історією англійської мови як системи, що розвивалася під впливом різноманітних чинників;
  - 2) основними положеннями теоретичної фонетики англійської мови та закономірностями звукової організації мовлення;
  - 3) сучасними підходами до лексикології англійської мови, словниковим складом, принципами словотворення та семантичними процесами;
  - 4) теоретичною граматикою англійської мови, граматичними категоріями, структурою речення та морфологічними закономірностями;
- сформувати у студентів-полоністів:

- 1) професійну лінгвістичну компетенцію в теорії англійської мови, підготувати їх до науково-дослідницької та педагогічної діяльності в сучасних умовах;
- 2) навички та уміння аналізу фонетичних, лексичних і граматичних явищ в англійській мові;
- 3) обізнаність із роллю історичного розвитку англійської мови у формуванні її сучасної структури, а також із взаємозв'язком між теоретичними мовознавчими дисциплінами та

практикою володіння мовою.

Завданням цієї дисципліни є підготовка висококваліфікованого філолога-полоніста, який володіє глибокими теоретичними знаннями з англійської мови в єдності її історичного розвитку та сучасного стану, здатний самостійно аналізувати мовні явища на фонетичному, лексичному і граматичному рівнях, критично осмислювати лінгвістичні концепції та застосовувати набуті теоретичні знання у практичній, науково-дослідницькій і педагогічній діяльності в галузі філології.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 4. Здатність бути критичним та самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Фахові компетентності

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії англійської мови.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною, польською та англійською мовами.

ФК 11. Здатність до надання консультацій із дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та польською і англійською мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих завдань і проблем професійної діяльності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їхнього розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію польської, англійської мови і польської та світової літератур, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 10. Знати норми польської, англійської, української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів польською мовою, англійською та українською мовами.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 14. Використовувати польську, англійську, українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції польської, англійської, української філології, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 20. Дотримуватися правил академічної доброчесності, тобто принципів особистого прикладу, відповідальності, справедливості, академічної свободи, взаємоповаги і взаємодовіри, прозорості, партнерства та взаємодопомоги, компетентності й професіоналізму, законності тощо.

ПРН 21. Здійснювати переклад польськомовного та англкомовного писемного та усного тексту українською мовою та українськомовного польською та англійською мовами.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття			Загальна кількість годин
лекції			12
практичні			18
самостійна робота			60
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий
7	B11 Філологія	4	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Теми	Кількість годин		
	лекції	практичні	самостійна робота
Тема 1. Історія англійської мови. 1. Походження. 2. Періодизація. 3. Створення і розвиток національної мови.	2	4	12
Тема 2. Фонетична система англійської мови. 1. Фонетика та фонологія. 2. Звук, фонема, алофон. 3. Голосні та приголосні звуки. 4. Наголос.	2	4	12

<p>Тема 3. Лексикологія як розділ мовознавства. Етимологічна характеристика словникового складу англійської мови.</p> <p>1. Власномовна лексика.</p> <p>2. Запозичення з інших мов в англійській мові. Джерела запозичень.</p> <p>3. Асиміляції іншомовної лексики. Типи асимільованих слів.</p> <p>4. Кальки. Етимологічні дублети.</p>	2	4	12
<p>Тема 4. Словотвір англійської мови.</p> <p>1. Слово і морфема. Основні типи морфем. Аломорфи.</p> <p>2. Головні (продуктивні типи словотвору (афіксація, словоскладання, конверсія, скорочення слів). Акроніми.</p> <p>3. Другорядні типи словотвору.</p> <p>4. Омонімія і синонімія англійської мови</p>	2	2	12
<p>Тема 5. Синтаксис англійського речення.</p> <p>1. Граматична функція порядку слів.</p> <p>2. Типи речень.</p> <p>3. Члени речення.</p>	4	4	12
Разом годин за семестр	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті.</p> <p>Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкове тестування, самостійну роботу та бали, отримані під час іспиту.</p> <p>Загальні 100 балів включають:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) обсяг балів за практичні заняття – 30 % 2) самостійна робота – 10% 3) підсумкова контрольна робота – 10 % 4) екзамен – 50% <p>Критерії поточного оцінювання:</p> <p>«90-100 балів» – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.</p> <p>«70-89 балів» – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.</p> <p>«50-69 балів» – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та</p>
--	--

	<p>письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.</p> <p>«Менше 50 балів» – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.</p> <p>Контроль за самостійною роботою. Самостійна робота здобувачів освіти передбачає роботу з онлайн-курсами на платформі Alison.</p>
Вимоги до письмової роботи	Підсумкова контрольна робота охоплює 30 тестових завдань з усіх тем. Контрольна робота виконується на останньому практичному занятті у письмовій формі або на платформі дистанційного навчання.
Практичні заняття	Письмові завдання, виконання вправ, захист виконаних презентацій на обрані теми. Оцінюється кожне завдання за 100-бальною системою.
Умови допуску до підсумкового контролю	<ul style="list-style-type: none"> - відвідування лекцій, відпрацювання усіх лекцій, на яких студент був відсутній; - активна робота під час практичних занять - здача індивідуальних завдань в межах самостійної роботи
Підсумковий контроль	<p>Форма підсумкового контролю – екзамен. Форма задачі – комбінована. Здобувачеві пропонується екзаменаційний білет із трьох завдань – двох теоретичних (30 балів) і одного практичного (20 балів). Максимальна кількість балів за екзамен – 50 балів.</p> <p>Повторне складання допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві (талон №2) тестування в системі дистанційного навчання + усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів.</p> <p>Якщо студент не склав навчальну дисципліну за талоном 3, дозволяється повторне вивчення навчальної дисципліни впродовж наступного семестру (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).</p> <p>Здобувачі вищої освіти, які одержали під час екзаменаційної сесії більше трьох підсумкових незадовільних оцінок (F, FX) незалежно від виду контролю (екзамен, залік), відраховуються з університету за академічну неуспішність. Здобувачам вищої освіти, які одержали під час екзаменаційної сесії одну-три незадовільні оцінки (F, FX), дозволяється ліквідувати академічну заборгованість у встановлені графіком навчального процесу терміни. Здобувача вищої освіти, який не ліквідував академічну заборгованість у встановлені терміни без поважної причини, відраховують з університету за академічну неуспішність або за його згодою направляють на повторне вивчення навчальної дисципліни, яке регламентується Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи	Тестові завдання на кожному практичному занятті. Підсумкова тестова контрольна робота.
------------------------	---

<p>Академічна доброчесність</p>	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. 2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності. 3. Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. 4. Положення про запобігання академічному плагіату. 5. Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. 6. Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: Електронний фонд локальних нормативно-правових документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника</p>
<p>Відвідування занять</p>	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника». Ознайомитися з положенням можна за посиланням: Електронний фонд локальних нормативно-правових документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника</p> <p>У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Ознайомитися із положенням можна за посиланням: Електронний фонд локальних нормативно-правових документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника</p>
<p>Неформальна освіта</p>	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: Електронний фонд локальних нормативно-правових документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника</p>

8. Рекомендована література

Основна

1. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Вінниця: Нова книга, 2003.

2. Ковбаско Ю.Г., Ікалюк Л. М. A Companion to the History of the English Language : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2022. 38 с.
3. Харитонов І.А. Теоретична граматики сучасної англійської мови. Тернопіль: Навчальна книга, 2007.
4. Alexeyeva I. Theoretical Grammar Course of Modern English. Вінниця: Нова Книга, 2007.
5. Andreichuk N.I., Babeliuk O.A. Contrastive Lexicology of English and Ukrainian Languages: Theory and Practice: Textbook. Kherson: Publishing House "Helvetica", 2019.
6. Bystrov Y., Petryna O., Matton M. Double Negation in English and Ukrainian: a View from Cognitive Linguistics and a SLA Context. *Studies about Languages*. Vol. 33. 2018. P. 17-32. <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/3608>
7. Carr, P. English Phonetics and Phonology: An Introduction. Wiley-Blackwell, 2019. 256 p. URL: <https://www.perlego.com/book/1148870/english-phonetics-and-phonology-an-introduction-pdf>
8. Crystal, D. Sounds Appealing: A Passionate Story of English Pronunciation. London: Profile Books Ltd., 2018. 304 p.
9. Iliencko O. L. English Lexicology: tutorial. Kharkiv: Publishing House I. Ivanchenko, 2020. https://eprints.kname.edu.ua/55768/1/1_ENGLISH%20LEXICOLOGY%20A%20185.pdf
10. Karamysheva I.D. Contrastive Grammar of English and Ukrainian Languages: textbook. (3rd ed., revised). Vinnytsia: Nova Knyha Publishers, 2017.
11. Kulchytska, O. A Concise Course in Theoretical Phonetics / Короткий курс лекцій з теоретичної фонетики англійської мови : навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2021. 69 с.
12. Mykhailenko, V.V. Paradigmatics in the Evolution of English. Chernivtsi, Ruta, 2004.
13. Tatsenko, N. V. Introduction to Theoretical Phonetics of English: Study Guide. Sumy : Sumy State University, 2020. 199 p.
14. Valeika L., Buitkienė J. An Introductory Course in Theoretical English Grammar. Vilnius: Vilnius Pedagogical University, 2003. https://viem.at.ua/ld/0/46_AnIntroductoryC.pdf
15. Verba, L.G.. History of the English language. Vinnitsa: Nova Knyha, 2006.

Додаткова

1. Коваленко Г.М. Lexicology of the English Language. Київ: Освіта України, 2011.
2. Booij G. The Grammar of Words. An Introduction to Linguistic Morphology. Oxford University Press, 2007.
3. Collins P. and Hollo C. English Grammar. An introduction. Second edition. Palgrave Macmillan, 2010.
4. Griffiths P. An Introduction to English Semantics and Pragmatics. Edinburgh University Press, 2006.
5. Huddleston R., Pullum G.K. A Student's Introduction to English Grammar. Cambridge University Press, 2005.
6. Huliak T. Multilingualism and its impact on cognitive flexibility. *«Актуальні питання вивчення германських, романських і слов'янських мов і літератур та методики викладання іноземних мов» 19–20 червня 2025 р.* Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2025. С. 59–62.
7. Katamba F. English Words. Structure, History, Usage. 2nd ed. Routledge, 2005.
8. Lappin S. & Fox C. (eds.) The Handbook of Contemporary Semantic Theory. Second Edition. John Wiley & Sons, Inc., 2015.
9. Potiatynuk U. All About Words. An Introduction to Modern English Lexicology 1: навчально-методичний посібник. Львів: ПАІС, 2014.
10. Plag I., Braun M. et al. Introduction to Linguistics. Second revised edition. Mouton de Gruyter, 2009.
11. Zimmermann T.E., Sternefeld W. Introduction to Semantics. An Essential Guide to the Composition of Meaning. Berlin/Boston: Walter de Gruyter GmbH, 2013.
12. Glossary of grammatical terms used in English Grammar: Theory and Use (2nd edition) by Hilde Hasselgård, Per Lysvag, Stig Johansson [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://folk.uio.no/hasselg/terms.html>

13. Theoretical Grammar by [Richard Nordquist](https://www.thoughtco.com/theoretical-grammar-1692541) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.thoughtco.com/theoretical-grammar-1692541>
14. Zimmermann T.E., Sternefeld W. Introduction to Semantics. Berlin/Boston: Walter de Gruyter GmbH, 2013.

Викладач

Тетяна ГУЛЯК